Zatrudnienie w samorządach w Polsce - kluczowe wnioski z raportu NIST

Kategoria: Aktualności
Opublikowano: piątek, 17, kwiecień 2026 10:39
Joanna Gryboś-Chechelska
Odsłony: 1661

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego opublikował raport pn. „Ilu urzędników potrzeba do rządzenia gminą?", który stanowi wprowadzenie do cyklu analiz SAM-SON i przybliża strukturę oraz dynamikę zatrudnienia w polskim samorządzie.

Raport przedstawia dane historyczne, wskazując na wzrost liczby urzędników z około 115 tys. w 1998 roku do około 261 tys. obecnie. Po dynamicznym wzroście w latach 1998–2009, kiedy liczba ta zwiększyła się do około 245 tys., zatrudnienie ustabilizowało się i od kilkunastu lat rośnie jedynie nieznacznie. Jednocześnie raport zwraca uwagę na różnice metodologiczne w danych – według statystyk GUS liczba pracowników wynosi około 261 tys., natomiast dane sektorowe wskazują na około 314 tys. zatrudnionych.

W opracowaniu przedstawiono także szczegółowy podział zatrudnienia na poszczególne szczeble samorządu: urzędy gmin zatrudniają około 117,8 tys. osób, miasta na prawach powiatu 49,8 tys., powiaty 35,4 tys., a urzędy marszałkowskie 16,8 tys. Dodatkowo ponad 90 tys. osób pracuje w jednostkach organizacyjnych poza urzędami, co stanowi ponad 40% liczby zatrudnionych bezpośrednio w urzędach. W tej grupie dominują ośrodki pomocy społecznej, szczególnie w gminach, gdzie stanowią ponad 90% zatrudnienia w tej kategorii.

Raport wskazuje, że na liczbę urzędników wpływa wielkość gminy, czyli liczba mieszkańców, a także presja demograficzna, nie zawsze w sposób, którego można by się spodziewać. W najmniejszych gminach (do 5 tys. mieszkańców) przeciętna liczba urzędników wynosi 28 osób.

Zwrócono również uwagę na ogromne zróżnicowanie wewnętrzne – w grupie najmniejszych gmin liczba zatrudnionych waha się od 12 do 111 pracowników. W skrajnych przypadkach liczba urzędników w różnych gminach wynosi od 12 do ponad 1000 osób.

Poza liczbą mieszkańców na wielkość zatrudnienia wpływa także zamożność samorządu oraz dynamika demograficzna – gminy rosnące mają więcej zadań związanych m.in. z planowaniem czy wydawaniem zezwoleń.

Jak wskazuje raport pracownicy samorządowi stanowią 58,5% zatrudnionych w administracji publicznej w Polsce.

Pełną treść raportu dostępna jest TUTAJ.

Źródło: nist.gov.pl

Phoca PDF